

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **Ł.T.**

oskarżonego z art. 190a § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 22 października 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonego w

zakresie zawartego w pkt. I orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 29 maja 2024 r., sygn. akt VIII Ka 639/23,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

z dnia 29 marca 2023 r., sygn. akt II K 405/22,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części i przekazuje sprawę w tym
zakresie Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 marca 2023 r, sygn. akt II K 405/22, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim:

1. oskarżonego Ł. T. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie 1 aktu oskarżenia dokonując modyfikacji opisu tego czynu i za to na mocy art. 190a § 1 k.k. w zb. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał go, a na mocy art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku);
2. oskarżonego Ł.T. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie 2 aktu oskarżenia i za to na mocy art. 226 § 1 k.k. skazał go na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt II wyroku);
3. oskarżonego Ł.T. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie 3 aktu oskarżenia z tym, że jego kwalifikację prawną uzupełnił o art. 4 § 1 k.k. i za to na mocy art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (u.p.n.) skazał go na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt III wyroku);
4. na mocy art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 1 roku pozbawienia wolności (pkt IV wyroku).

Jednocześnie w ww. wyroku Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim orzekł: wobec oskarżonego o środku karnym zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 30 metrów oraz zakazie kontaktowania się z nią bez jej inicjatywy w jakkolwiek sposób, poza dniami i godzinami kontaktów z dzieckiem, ustalonymi w obowiązującym orzeczeniu sądowym, bądź w drodze porozumienia zawartego z pokrzywdzoną, na okres 3 lat (pkt V wyroku), o dowodach rzeczowych (pkt VI wyroku), o zaliczeniu okresu zatrzymania na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności (pkt VII wyroku) oraz o kosztach procesu (pkt VIII wyroku).

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, złożył obrońca oskarżonego. Zaskarżając orzeczenie w części dotyczącej pkt. I, IV i VIII, zarzucił na podstawie przepisu art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę prawa procesowego mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 2 § 2 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 5 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. [w apelacji błędnie wpisano art. 438 pkt 7 k.p.k. (?)]. Wobec powyższego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie pkt I. poprzez orzeczenie za ten czyn kary pozbawienia wolności w minimalnym wymiarze 6 miesięcy pozbawienia

wolności, docelowo wnioskując o zmianę na zasadzie zastosowanej asperacji i obniżenie wymiaru kary łącznej z pkt IV wyroku do 10 miesięcy pozbawienia wolności, a nadto o odstąpienie od obciążania podsądnego Ł.T. kosztami postępowania oraz przejęcie ich na rzecz Skarbu Państwa z uwagi na trudną sytuację oraz brak widoków na pozyskanie środków w ramach odbywania kary pozbawienia wolności zarówno na pokrycie kosztów sądowych i łóżenia na utrzymanie małoletniego dziecka.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 29 maja 2024 r., sygn. akt VIII Ka 639/23:

1. wyrok w zaskarżonej części zmienił w ten sposób, że:

- uchylił zawarte w pkt IV części dyspozytywnej rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności,
- uznał, iż czyn z pkt. 3 aktu oskarżenia przypisany w pkt. III części dyspozytywnej stanowi wypadek mniejszej wagi i zakwalifikował go z art. 62 ust. 3 u.p.n., przepis ten przyjął za podstawę skazania za ten czyn i na mocy art. 62 ust. 3 u.p.n. wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,
- na mocy art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego za czyny przypisane w pkt. I i II części dyspozytywnej wyroku sądu *meriti* karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;

II. w pozostałym zakresie utrzymał wyrok w mocy;

III. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego złożył Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w części, w zakresie zawartego w pkt. I orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności, na niekorzyść oskarżonego Ł. T., podniósł zarzut „rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., polegającego na wymierzeniu oskarżonemu Ł.T. w pkt. I części dyspozytywnej wyroku - w miejsce rozstrzygnięcia o karze łącznej pozbawienia wolności z pkt. IV orzeczenia Sądu *meriti*, które uchylono - kary łącznej 10 miesięcy pozbawienia wolności, obejmującej wymierzoną

oskarżonemu, w wyniku przeprowadzonej kontroli odwoławczej, w pkt. I wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczoną w pkt. II wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim karę 2 miesięcy pozbawienia wolności, a tym samym wymierzenie jej poniżej dolnego progu kary łącznej, określonego we wskazanym przepisie prawa materialnego powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa”.

W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Jak trafnie zauważył skarżący zapadłe w wyniku przeprowadzonej kontroli instancyjnej orzeczenie reformatoryjne, odnoszące się do czynu z pkt. III wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, zobligowało Sąd drugiej instancji do ponownego ukształtowania kary łącznej wymierzonej Ł.T.. Jednak wydane w tym przedmiocie rozstrzygnięcie zapadło z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisu prawa materialnego wskazanego w zarzucie kasacji.

Stosownie do brzmienia art. 86 § 1 k.k. sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 30 lat pozbawienia wolności.

Mając zatem na względzie te regulacje, wobec wymierzenia przez Sąd odwoławczy, w wyniku zmiany orzeczenia Sądu pierwszej instancji, za czyn przypisany w pkt. III części dyspozytywnej wyroku Sądu pierwszej instancji kary grzywny oraz utrzymania w mocy – w toku kontroli odwoławczej – kary 10 miesięcy pozbawienia wolności za czyn przypisany w pkt. I części dyspozytywnej wyroku sądu *a quo* oraz kary 2 miesięcy pozbawienia wolności za czyn przypisany w pkt. II części dyspozytywnej wyroku tego Sądu wymiar kary łącznej pozbawienia wolności winien znajdować się w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy (z uwzględnieniem dalszych zastrzeżeń zawartych w art. 86 k.k.).

Tymczasem wbrew normie art. 86 § 1 k.k., orzeczona został przez Sąd odwoławczy wobec oskarżonego Ł.T. kara łączna wymiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności, a zatem wysokości równej najsurowszej z kar jednostkowych,

W świetle powyższego nie ulega zatem wątpliwości, że Sąd Okręgowy, wymierzając w pkt. I części dyspozytywnej wyroku karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, rażąco naruszył przepis prawa materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., określający dolną i górną granicę kary łącznej możliwej do orzeczenia na podstawie uprzednio ukształtowanych kar jednostkowych, a jej wymierzenie poniżej dolnej granicy lub powyżej górnej granicy stanowi przyczynę uchylenia zaskarżonego wyroku w toku postępowania kasacyjnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2021 r., sygn. III KK 79/21).

Opisane naruszenie miało rażący charakter oraz istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, ponieważ skutkowało prawomocnym wymierzeniem oskarżonemu łącznej kary pozbawienia wolności poniżej jej dolnej granicy. W konsekwencji, oskarżony ponosi dolegliwość inną niż została przewidziana w ustawie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2020 roku. sygn. II KK 206/20).

Wobec powyższego konieczne było uchylenie wyroku Sądu odwoławczego w zaskarżonej części i przekazanie Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania. Sąd drugiej instancji ponownie rozpoznając powinien się kierować sprawę treścią art. 86 § 1 k.k.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska

WB.

[ms]